

ÄLDREOMSORGSPLAN

2013-2023

Korsnäs kommun

Godkänd i vård- och omsorgsnämnden 16.4.2013 § 4

Godkänd i kommunstyrelsen 6.5.2013 § 139

Godkänd i kommunfullmäktige 27.5.2013 § 73

Innehåll

1. Inledning.....	2
2. Utgångspunkter för äldreomsorg 2011-2040.....	4
2.1 Befolkningsprognos i Korsnäs.....	4
2.2 Styrdokument.....	4
2.3 Strategiplan.....	5
2.4 Äldre- och handikapprådet.....	6
2.5 Förebyggande verksamhet.....	7
2.5.1 Rådgivning och vägledning	7
2.5.2 Hälsöfrämjande hembesök	7
2.5.3 Rehabiliteringstjänster.....	8
2.5.4 Samarbete mellan olika aktörer.....	9
2.5.5 Delaktighet i planering och utveckling.....	10
2.6 Bedömning av servicebehovet.....	10
2.6.1 Vård- och serviceplan.....	11
3. Social-, hälso- och sjukvård för äldre.....	12
3.1 Social-, hälso- och sjukvårdens utveckling.....	12
3.2 Malax-Korsnäs hälsocentral.....	13
3.2.1 Akut- och rehabiliteringsavdelningen.....	13
3.2.2 Hemsjukvården.....	14
3.3 Palliativ vård.....	14
4. Korsnäs kommuns äldreomsorg.....	15
4.1 Demenssjukdomar.....	16
4.2 Psykisk ohälsa.....	17
4.3 Äldre med utvecklingsstörning.....	17
4.4 Äldre med alkoholproblem.....	18
5. Närståendevård.....	18
6. Hemvård.....	21
6.1 Omsorgscentret Buketten.....	22
7. Annahemmet.....	22
8. Lärknäs åldringshem.....	23
8.1 Lärknäs kök.....	24
9. Vård enligt behov, vårdtrappan.....	24
10. Personalen.....	25
11. Tredje sektorn.....	26
12. Lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre.....	28
13. Slutord.....	29
Källhänvisningar.....	30

1. Inledning

Britta Vikberg

Äldreomsorgsplanen ni har i er hand, beskriver den service som finns idag och de målsättningar som eftersträvas, att skall finnas inom äldreomsorgen i Korsnäs. Planen skall synliggöra för invånarna våra målsättningar, underlätta arbetet och de beslut som skall tas av vårdpersonal i äldreomsorgen och beslutsfattarna i kommunen. Kommittén beslöt att planen skall vara kort och överskådligt.

Äldrerådet har också varit delaktigt i utvecklandet av äldreomsorgsplanen. Planen skall visa på de områden inom äldreomsorgen som måste utvecklas och de grundprinciper i vården av äldre, vi skall följa i vår kommun. Den här planen har den enskilde i centrum och skall åskådliggöra det värde och den respekt vi har för den äldre samt den service varje åldrande individ har rätt att få.

Planen gäller under perioden 2013 – 2023 och bygger på den gamla planen, som gick under namnet Plan för äldreomsorgen in på 2000-talet i Korsnäs kommun. Den planen är till alla punkter förverkligade, utom visionen inom gruppboende i byarna i hyrda egnahemshus. Det visade sig att behovet inte fanns samt att det var en dyr lösning.

Historiskt har man i kommunen alltid arbetat för god äldreomsorg. Lärknäs åldringshem togs i bruk 1967 och hade plats för 25 vårdtagare, sedan byggdes första delen av pensionärshemmet med 13 st små lägenheter, som man gjorde på 1970-talet, de skulle ge de äldre varmare och bättre bostäder. Behovet av bostäder för äldre växte när standarden på bostäder förbättrades i landet, därför byggde man till delen med de lite större lägenheterna på pensionärshemmet på 1980-talet.

Utvecklingen i samhället har varit att vi skall kunna bo hemma eller i hemliknande förhållanden så länge som möjligt, därför anställdes en hemvårdare till kommunen på 1970-talet, som kunde hjälpa de äldre i hemmet.

I slutet på på 1980-talet blev det aktuellt att utveckla hemsjukvården i hemmen, som tidigare bara varit dagtid på vardagar, då utökades vården även till kvällstid och även till helgkvällar.

Den verksamheten utvecklade HVC, kommunen övertog sedan dessa befattningar och de innehåller idag större del hemvård än hemsjukvård. Sedan byggdes ett servicehem intill Lärknäs som togs i bruk 1989 och hade plats för 6 st boende. Det boendet skulle ge en tryggare service än pensionärshemmet kunde ge men inte ändå vara en institution.

Planering och renovering av Lärknäs-Annahemmet gjordes i början av 2000-talet. De nyrenoverade utrymmena kunde tas i bruk 01.01.2004 med 11 platser på Annahemmet och 28 platser på Lärknäs åldringshem, det vi i idag kallar Annahemmet och Lärknäs åldringshem.

Annahemmet blev då inriktat på demensvård och Lärknäs skulle ge mångprofessionell åldringsvård. Samtidigt som de nya utrymmena togs i bruk infördes nattpatrull i Korsnäs kommun. Nattpatrullen stationerades vid pensionärshemmet och kunde vid behov hjälpa till på Lärknäs-Annahemmet samt i hemmen i kyrkbyn. Detta blev en stor förbättring i servicen, speciellt vid pensionärshemmet. Pensionärshemmet fick också samtidigt karaktären av ett omsorgscenter och fick namnet Buketten.

Åldringar i behov av sjukvård har fått sin vård via Malax-Korsnäs hälsovårdscentral och vårdats på bäddavdelningen i Malax, som togs i bruk 1982. Patientantalet var där i början 40 st, varav Korsnäs hade 12 platser. Idag är platsantalet 35 platser och Korsnäs budgeterar årligen för det antal platser man har behov av.

Hemservicepersonal har utökats under åren, speciellt på 1980 – 1990 talet och idag har hemservice 11,27 tjänster fördelat på 14 personer inom hemservice. Hemservice ger vård och omsorg åt äldre i hemmen och på Buketten.

Närståendevårdare är en person som sköter en anhörig i hemmet och får ersättning från kommunen. Denna serviceform togs i bruk på 1990-talet. Dessa vårdtagare skulle annars vara i behov av hemvård eller annan boendeform.

Planen har förverkligats genom att kommunstyrelsen utsåg en kommitté 29.03.10 som skulle göra upp en plan för äldreomsorgen i Korsnäs kommun. Medlemmar i kommittén har varit äldreomsorgsledare Kerstin Sjöstrand, vik.soc.chef Linda Staffans, vik.soc.chef. Johanna Björkman, föreståndaren för Lärknäs/Annahemmet Ingegärd Till-Norrdahl, sjukskötare Pia Häggdahl(hemsjukvården), vård- och omsorgsnämndens ordförande Britta Vikberg, övriga kallade har varit kommundirektör Anita Ismark och styrelseordf. Henrik Rosendahl. Ordförande för kommittén har varit Linda Staffans och efter henne Johanna Björkman. Skrivarbetet har på planen har i huvudsak utförts av äldreomsorgsledare Kerstin Sjöstrand, men medlemmarna i kommittén har bidragit med material.

Personalen inom äldreomsorgen har själv fått komma med förslag och synpunkter på hur vården skall utvecklas, utarbeta principer och den värdegrund de prioriterar på sin arbetspunkt.

2. Utgångspunkter för äldreomsorg 2011 – 2040

2.1 Befolkningsprognos i Korsnäs

Korsnäs	2011	2015	2020	2025	2030	2040
65-	153	196	159	150	157	145
70-	116	124	183	149	142	123
75-	84	95	113	171	139	144
80-	80	72	82	98	152	123
85-	90	67	54	60	75	102
90-	35	37	30	28	31	65

www.palveluvaaka.fi

Antalet äldre ökar i hela landet. Det betyder att det blir fler som behöver vård och omsorg. Det gör det ännu viktigare att satsa på förebyggande vård, att satsa på att den äldre kan bo längre i sitt eget hem.

2.2 Styrdokument

Enl. kommunallagen 365/1995 ska kommuninvånarna ha möjlighet att delta i och påverka planeringen och beredningen av olika ärenden och utveckling av tjänsternas kvalitet. Alla kommuninvånare har en roll som utvecklare av kommunens tjänster för äldre, även de vars funktionsförmåga är kraftigt nedsatt.

Kundrespons borde samlas in regelbundet och även tas tillvara i utvecklandet av servicen och kvaliteten av densamma.

Kommuninvånarna skall informeras om hur kommunens äldrepolitiska strategi har uppfyllts och hur kvaliteten på äldreomsorgen har utvecklats.

Vidare skall kommunen informera om

- vilka tjänster och verksamhetsmöjligheter kommunen erbjuder sina äldre
- i vilka situationer äldre personer eller deras anhöriga har rätt till en tjänst och kriterierna för beviljandet av tjänsten
- hur en äldre kan få sitt servicebehov bedömt
- klientavgifterna och grunderna för dem samt vilka tjänster som ingår i avgifterna
- hur de äldres levnadsvillkor och tjänsternas kvantitet och kvalitet har utvecklats

Vision

Alla kommuninvånare skall ha tillgång till den information de behöver för att få stöd och hjälp i rätt tid, på rätt sätt och på rätt ställe.

Som informationsredskap kan användas Korsnäs Nytt, individuell rådgivning, kommunens webbsida, kommunens äldreråd, seniorträffar och förebyggande hembesök samt seniorguiden. Informationen kan också ges som info blad till alla hem.

Målsättning

Årlig information till kommuninvånarna om vilka tjänster och verksamhetsmöjligheter kommunen erbjuder sina äldre invånare.

Kontaktpersoner och tel.nummer bör också anges

2.3 Strategiplan

Vision

En strategiplan skall omfatta den äldre befolkningens behov, såsom samhällsplanering, trafik- och bostadspolitik, kultur och fritidsverksamhet, möjligheter till lärande och delaktighet, främjande av välfärd och hälsa samt service.

Varje kommun skall ha en äldrepolitisk strategi, som är godkänd av fullmäktige.

Strategiplanen skall kopplas till kommunens budget och ekonomiplan

Korsnäs kommun har en strategiplan från år 2011 som också omfattar äldrepolitisk strategi.

Målsättning

Strategiplanen skall omfatta alla sektorer i den kommunala verksamheten.

Regelbunden uppföljning och utvärdering av strategiplanen, information till kommuninvånarna hur strategin har uppfyllts och kvaliteten på servicen har utvecklats.

Genomförandet är en process som tar tid och fordrar samarbete mellan kommunens professionella ledning och politiska ledning, personalen och ett fungerande ledarskap. Strategin skall omsättas i praktiken i mål och åtgärder för verksamhetsenheterna. Utvecklingssamtal mellan cheferna och anställda är en viktig länk i förverkligandet av planen. Utvecklingsprojekt kan också vara ett utmärkt redskap att nå målsättningarna

2.4 Äldre- och handikapprådet

Korsnäs kommun har haft äldreråd sedan år 2001. År 2011 ombildades äldrerådet till ett äldre- och handikappråd.

Äldre och handikapprådet har fem medlemmar av vilka en ordförande och viceordförande utses. För var och en utses en personlig ersättare. Som sekreterare fungerar äldreomsorgsledaren.

Vision

De äldre skall vara ett naturligt inslag i all kommunal verksamhet. De äldre skall ha direkta påverkningsmöjligheter genom att ge utlåtande och förslag i all kommunal verksamhet som påverkar deras livssituation.

Äldre- och handikapprådets uppgifter

1. Följa med den äldre befolkningens och de handikappades behov och ta initiativ till och göra framställningar samt ge utlåtanden och rekommendationer i frågor som berör de äldre och handikappade.
2. Bevaka att viktiga frågor för den äldre och den handikappade befolkningen beaktas i alla organs verksamhet och att deras sakkunskap förmedlas till dessa organ.
3. Främja de äldres och handikappades jämlikadeltagande i olika verksamheter så som socialservice, hälsovård, kultur och fritid samt andra kommunala tjänster.

(Strategiplan 2020)

Dialogen mellan äldre- och handikapprådet och kommunala beslutandeorgan fungerar inte tillfredsställande. Det kan bero på att:

1. Äldre- och handikapprådet inte har status som remissinstans
2. Äldre- och handikapprådet har för sällan möten, budgeterade möten 2/år

Målsättning

**Äldre- och handikapprådet skall bli hört i frågor som rör de äldre och handikappade.
Äldre-och handikapprådets mötesbudget höjs så att antalet möten kan vara 4-5 ggr/år.**

Med tanke på att den äldre befolkningens antal ökar, att utvecklingen är den att man skall kunna bo i sitt hem så länge som möjligt, är det viktigt att de äldre är med i planerings- och beslutandeprocesser som påverkar deras livssituation. Viktigt är också att äldre- och handikapprådet själva tar initiativ i frågor och omstruktureringar i samhället som påverkar de äldres livssituation.

Utmaning

Höja statusen och uppmärksamheten på att de äldre- och handikappade både kan och vill påverka sin miljö.

2.5 Förebyggande verksamhet

I folkhälsolagen och socialvårdslagen anges vilka skyldigheter kommunen har att främja invånarnas välfärd och hälsa.

Följande åtgärder främjar välfärd och hälsa;

2.5.1 Rådgivning och vägledning

De äldre bör ges möjlighet till rådgivning och vägledning på lättillgängliga rådgivningsställen.

En seniorguide är planerad för Korsnäs del. Guiden skall ge information speciellt för äldre angående alla service – och vårdtjänster som finns tillgängliga. Guiden är ett elektroniskt instrument. Arbetet med seniorguiden återupptas år 2013. Det är äldrecentrum Österbotten som sköter om planering och hjälper till med förverkligandet.

Dagens äldre kanske har svårt att använda den, dator kanske inte finns eller så saknas datorvana. Men morgondagens äldre har säkert stor nytta av den.

Seniorguiden bör därför också ges ut i pappersform.

2.5.2. Hälsöfrämjande hembesök

Kommunerna bör stå till tjänst med hälsöfrämjande hembesök hos äldre som inte är klient inom social-, hälso-, och sjukvården men som hör till en riskgrupp.

Hälsöfrämjande hembesök stöder de äldres hemmaboende. Syftet med besöket är att bedöma, och stödja de äldres förmåga att klara sig själva, informera om olika tjänster, utreda risker ang. hälsan och närmiljön.

Hälsöfrämjande hembesök riktar sig i första hand till personer som inte regelbundet anlitar vård- och omsorgstjänster.

Malax-Korsnäs hvc har hälsöfrämjande träffar med 75-åringar. Korsnäs kunde t.ex. besöka 80-82 år fyllda, då kanske förebyggande åtgärder ännu har större effekt.

Målsättning

Korsnäs kommun skall påbörja verksamheten med hälsöfrämjande hembesök 2014, bestämma vilken åldersgrupp som nås av verksamheten. Nyckelpersoner för verksamheten skall utses.

2.5.3. Rehabiliteringstjänster

Rehabiliteringstjänsterna bör utvecklas till sitt innehåll, särskilt de som tillhandahålls i hemmet.

Med rehabilitering menas att personer med funktionsnedsättning, utifrån behoven och förutsättningarna, skall bibehålla sin funktionsförmåga och även utveckla den om förutsättningar finns. En god funktionsförmåga även på äldre dagar ger ett meningsfullare och ett mera självständigt liv.

Ett rehabiliterande arbetssätt skall finnas inom all vård. All äldreomsorg i Korsnäs strävar till ett rehabiliterande arbetssätt. Det svåra är att Korsnäs saknar rehabiliteringshandledare som bedömer den enskildes behov, handleder personalen och utvärderar.

Vision

Alla äldre inom äldreomsorgen i Korsnäs skall få en rehabiliteringsbedömning utförd av en rehabiliteringshandledare. I bedömningen förutom den egna fysiska förmågan skall också en bedömning av ev. hjälpmedel göras. Rehabiliteringshandledaren skall också betjäna hemmaboende med bostadsanpassning, med insikt på fysisk rehabilitering.

Rehabiliteringshandledaren är en nyckelperson vid uppgörandet av vård- och serviceplan, både inom öppen- som institutionsvård. Alla nya klienter inom öppna vårderna och på boenden skall få en rehabiliteringsbedömning. Bedömningen dokumenteras och används i personalens rehabiliterande arbetssätt. Rehabiliteringshandledaren är inte den som skall utföra arbetet, hon fungerar som bedömare, stödperson och utvärderare.

Eftersom strävan både nationellt och kommunalt är den, att den åldrande människan skall kunna bo i sitt eget hem så länge som möjligt är det också viktigt att funktionsförmågan bibehålls.

Korsnäs kommun kunde ha en rehabiliteringshandledare för all äldreomsorg i kommunen. Äldreomsorgsledaren skulle fungera som förman för rehabiliteringshandledaren.

Handledaren fördelar sin arbetstid på de olika enheterna och till hemmen.

Målsättning

Korsnäs kommun anställer rehabiliteringshandledare för äldreomsorgen i Korsnäs.

2.5
.4.
Sa
ma
rbe

te mellan olika aktörer

Välfärden och hälsan bör främjas på ett målinriktat sätt genom samarbete mellan olika aktörer inom den offentliga-, tredje-, och privata sektorn.

Kommuninvånarnas välfärd och hälsa främjas genom att den äldre befolkningens behov beaktas i planeringen och utvecklingen inom olika förvaltningar. Viktiga beslut med tanke på välfärden och hälsan och möjligheten att bo hemma skall inte fattas bara inom social-, sjuk- och hälsovården utan också inom boende-, kultur- idrotts- och trafiktjänsterna.

Servicesedlar.

Lagen om servicesedlar trädde i kraft den 1 aug. 2009. En servicesedel är ett flexibelt sätt att ordna service vid sidan av den egna produktionen.

Hösten 2011 upphörde kommunen att ge städservice till kommunens äldre och beslut gjordes att servicesedlar kunde användas för detta ändamål.

Kriterierna för beviljandet av servicesedlar är knutet till behovet av hemservice samt till kundens inkomster.

Korsnäs kommun har hittills haft 6 äldre som blivit beviljade servicesedlar för städning.

2.5.5. Delaktighet i planering och utveckling

Kommuninvånarnas välfärd och hälsa främjas genom att den allt äldre befolkningens behov beaktas i all planering och utveckling.

De äldres behov skall vara ett naturligt inslag i all kommunal verksamhet.

2.6 Bedömning av servicebehovet

En bedömning av klientens servicebehov skall alltid utföras. På det sättet tryggas kvalitativa och verkningsfulla tjänster för äldre.

I brådskande fall skall bedömningen göras utan dröjsmål. I icke brådskande fall har de som fyllt 80 år och de som får högsta vårdbidraget av FPA rätt att få sitt vårdbehov bedömt inom 7 dagar.

Bedömningen skall innehålla:

- fysiska, kognitiva, psykiska och sociala funktionsförmågan samt miljöfaktorer
- bedömningen borde göras mångprofessionellt och i samarbete med anhöriga

Korsnäs kommun har införskaffat bedömningsprogrammet RAI Screener Oulu, program för bedömning av servicebehovet.

Programmet kan också användas för;

- lagstadgad bedömning av behovet för socialservice
- annan bedömning av socialservice
- vårdbidrag för pensionstagare
- stöd för närståendevård
- bedömning av behovet för effektiverat serviceboende eller institutionsvård

Vision

Alla äldre i behov av vård och vårdtjänster skall få sitt vårdbehov bedömt, enligt behov och etiska principer.

En bedömning av servicebehovet skall leda till en skriftlig vård- och serviceplan.

Bedömningen av vårdbehovet och uppgörandet av vård- och serviceplan bör ske multiprofessionellt. Varje enhet skall ha sin bedömningsgrupp som består av nyckelpersoner, samt konsultera specialkunskap vid behov.

Rehabiliteringshandledaren är en klar nyckelperson gällande demenssjukdomar, liksom ansvariga skötaren på Annahemmet, medan psykiatriska sjukskötaren är nyckelperson gällande psykisk ohälsa osv.

Anhörigas delaktighet i uppgörandet av vårdplanen är av största vikt. Det är personalens plikt att ta anhöriga med i planeringen av vård och omsorg.

2.6.1 Vård- och serviceplan

Vid uppgörandet av vård-, service-, och rehabiliteringsplan skall det finnas en gemensam syn på verksamheten, målen för verksamheten skall vara gemensamma. Detta för att de äldre skall få det stöd de behöver och för att undvika överlappningar.

Viktiga etiska principer som tryggar en värdig ålderdom

- **Självbestämmanderätt**
 - **den äldre kan göra medvetna val**
 - **identifierar, stärker och utnyttjar den äldres resurser**
- **Rättvisa**
 - **förhindrar diskriminering, åtgärdar orättvisor, godkänner att människor är olika**
- **Delaktighet**
 - **individnivå, göra delaktighetsprincipen synlig i tjänsterna för äldre**
 - **samhällsnivå, delaktighet i utvecklingen av samhället och livsmiljön**
- **Individualitet**
 - **varje mänska betraktas som unik varelse med frihet och valmöjligheter och ansvar för sitt eget liv**
- **Trygghet**
 - **fysisk, psykisk och social trygghet**
 - **tillgång till tjänster av god kvalitet**

Dessa etiska principer ger vägledning i uppgörandet av individuell planering av vården i synnerhet när de anställdas ställning innebär makt och möjligheter att påverka klientens liv.

Därför är det viktigt att bedömningen utförs mångprofessionellt och i samarbete med klienten och dennes anhöriga samt förmannen.

Målsättning

Varje enskild individ inom äldreomsorgen i Korsnäs kommun skall ha en uppdaterad, individuell vårdplan som bygger på etiska principer.

Närståendevården, hemmaboende och boende på Annahemmet och Lärknäs skall ha en fungerande vård- och serviceplan.

Hemvården, Annahemmet och Lärknäs skall också ha en egenvårdare för varje klient/patient som särskilt har ansvaret för att de etiska grundprinciperna följs i planeringen och sedan i

Utmaning

Skapa arbetsteam på arbetsplatserna som har som uppgift att bedöma vårdbehovet utgående från etiska principer.

Skall alltid finnas uppdaterad och ikraftvarande vårdplan för varje klient.

vården. Egenvårdaren skall vara den förenande länken mellan anhöriga och vården.

3. Social-, hälso- och sjukvård för äldre

3.1 Social-, hälso- och sjukvårdens utveckling

Vision

Visionen för Kust-Österbottens för social- och primärhälsovård är att utveckla en modell för ordnande av social- och hälsovårdsservice utgående från kommuninvånarnas behov så att samkommunen beställer och delvis producerar fungerande närservice för klienten. Samarbetsområdet utvecklar ett integrerat system för social- och hälsovårdsservice.

Mål

Kust-Österbottens samkommun ska garantera att samarbetsområdet får lagstadgade tjänster inom socialvården och primärhälsovården. Samkommunen ansvarar för att verksamheten är resultatrik, kostnadseffektiv och rationell samtidigt som invånarnas grundtrygghet garanteras.

Strategier

Samkommunen K5 samarbetar med medlemskommunerna för att trygga tillgången på närservice i framtiden.

K fem: s regionala service produceras för samarbetsområdets hela befolkning. Regionala befattningshavare anställs bl.a. näringsterapeut, ergoterapeut. Vårds- och omsorgscentralen, som nu arbetat med kommunernas välfärdsberättelser, beräknas fortsätta arbetet med utvärdering av ATH – regionala hälsovårds- och välmående undersökningens resultat i K5 kommunerna. Detta arbete ska ge kunskap om befolkningens behov och leda till förbättrad hälsovårdsservice i framtiden.

Inom den regionala servicen fortsätter utvecklingen av servicepunkterna i medlemskommunerna: skopiverksamheten vid Malax-Korsnäs hvc, geriatrik vid vård- och omsorgscentralen i Kristinestad, minnesterapi i Korsnäs och psykosociala tjänster vid psykosociala enheten i Närpes.

Utveckling av olika delområden såsom:

Chefen för vårdarbete och omsorg utvecklar förebyggande och hälsofrämjande verksamhet i enlighet med den nya lagen om hälso- och sjukvård.

Användning av IT- teknologi på alla nivåer samordnas och effektivteras. Det telemedicinska Doctagon- samarbetet har förbättrat tillgängligheten av läkartjänster och klienterna har i större utsträckning kunnat vårdas på plats i stället för att remitteras till hälsovårdscentralerna och specialistsjukvården. Samarbetet fortsätter under strategiperioden och nya metoder utvecklas.

Social-, hälso- och sjukvården ska omorganiseras under planperioden. Enligt regeringens förslag ska omkring 30 SOTE -distrikt bildas. Sjukvårdsdistrikten ska slopas och endast två nivåer ska återstå. Detta innebär nya vårdstrukturer, som K5 samkommunen kommer att ingå i. Under tiden fortsätter utvecklingsarbetet inom samkommunen. För att minska kostnaderna på lång sikt och för att ordna specialistsjukvård närmare befolkningen kan samkommunen ordna tjänster på specialnivå, såsom röntgenläkare, geriatrar och specialist inom inre medicin. Tidtabellen för genomförandet är dock beroende av hur statens SOTE- reform kommer att utformas.

3.2 Malax-Korsnäs hälsovårdscentral

3.2.1 Akut och rehabiliteringsavdelningen

Antalet patientplatser är 35. Målsättningen är att belägningsprocenten skulle ligga 85-90% och att det alltid skulle finnas plats för akutsjuka och klinikfärdiga att genast få plats på avdelningen.

Avdelningsvården är akut och rehabiliteringsinriktad. Akutvård ges till patienter som inte behöver specialistsjukvård för t.ex infektioner, diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar m.m.

Rehabiliterande vård för patienter före och efter operationer, samt patienter i behov av rehabilitering för att kunna bo hemma med stöd av anhöriga eller hemvård.

Patienter i behov av smärtlindring och vård i livets slutskede vårdas också på avdelningen.

Vårdkriterierna för intagning till avdelningen är följande enl. patientens behov

- Patienten är i behov av omfattande läkarledd medicinsk vård
- Patienten behöver dygnet runt service
- Akut vård som inte kräver specialistsjukvård
- Akut geriatrisk utvärdering
- Medicinsk krävande palliativ vård
- Krävande intervallvård
- Speciella åtgärder, undersökningar vid pre- och postoperativ vård, samt aktiv rehabilitering
- Speciella vårdåtgärder(öppenvårdspatienter)

3.2.2 Hemsjukvården

Målsättningen i hemsjukvården är att den vårdbehövande skall kunna bo och vårdas i sitt eget hem så länge det är möjligt. Vården skall vara kvalitativ och human. När och om vårdbehovet ändras skall den vårdbehövande få vårdplats där rätt vård kan ges.

De grundläggande vårdprinciperna inom hemsjukvården är trygghet, kontinuitet, värdighet och helhetssyn.

Vården är både förebyggande och behandlande.

För att hemsjukvården skall fungera optimalt krävs det tillgång till konsultation av läkare under arbetsdagen.

En av hörnstenarna i hemsjukvården är samarbetet med hemvården. Hemvården och hemsjukvården har idag gemensamt kansli, det underlättar mycket samarbetet. Goda synergieffekter uppstår.

Malax-Korsnäs hvc har en hemsjukvårdare på 100 % i Korsnäs. Korsnäs har många klienter inskrivna i hemsjukvården och tiden för vården är ibland knapp. De långa avstånden gör ju att mycken tid åtgår till körandet.

Målsättningen är att hemvården och hemsjukvården skulle ha ett tätare samarbete än vad som förekommer idag, att hemsjukvården skulle ha ett mera konsulterande arbetssätt och

hemvården kunna ha ex. mera sårvård. Det fungerar inte eftersom båda enheterna har fullt upp.

3.3 Palliativ vård

I Korsnäs ordnas den palliativa vården i samarbete mellan K5 och Österbottens cancerförening. En sjukskötare är anställd att verka i K5 området.

Palliativ vård är en vårdform som ges när det inte längre finns bot att få, palliativ vård är en lindrande vård. Vårdens uppgift är första hand att lindra smärta och ev också andra symtom.

Den palliativa vården skall också kunna erbjuda psykologiskt, socialt och andligt stöd för patienten och för närstående.

Palliativ vård ges i patientens hem. Palliativa skötaren besöker patienten i hemmet, tar hand om medicineringen och ger råd och stöd.

Palliativ vård i hemmet är mångprofessionell vård. Vården sker på patientens och anhörigas behov och önskan.

Vård i livets slutskede i hemmet kräver mycket av personalen och förmannen. Den vårdbehövande behöver ett flexibelt omhändertagande, de anhöriga behöver få lägga ifrån sig bekymret om vården och den sjuke skall känna sig trygg och säker med vårdarna. Eftervården är också mycket viktig för den personal som arbetat som i hemmet.

Målsättningen

Ge trygg och så smärtfri vård som möjligt samt stöd åt anhöriga.

Betydelsen av den palliativa skötarens arbete upplevs mycket positivt av anhöriga. De känner sig trygga, delaktiga och hörda. De känner också att de får det stöd de behöver.

Palliativa skötaren kan nås dygnet runt.

4. Korsnäs kommuns äldreomsorg

I Korsnäs kommuns strategiplan, godkändes dec. 2011, är visionen för äldreomsorgen i kommunen.

Vision

Att erbjuda den äldre befolkningen i kommunen värdig och trygg ålderdom, oberoende av var man bor och vårdas. Respekten för den åldrande människan och det goda bemötandet skall vara rättesnöret i all verksamhet.

De äldres delaktighet i samhället skall ses som en värdefull insats.

Enligt Finlands grundlag ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses.

En viktig grundläggande värdering är respekt för människan och beaktande av de etiska principerna i alla politiska- och alla vårdbeslut.

4.1 Demenssjukdomar

Begreppet demens avser en omfattande försvagning av minnet och kunskapshanteringen. Sjukdomen påverkar därmed den insjuknades möjligheter att klara sin vardagliga tillvaro.

Risken att insjukna i en demenssjukdom ökar med stigande ålder och förutses inte öka snabbare än befolkningsutvecklingen.

Med ett ökat antal äldre och ökad livslängd kan man förvänta sig en kraftig ökning av personer som lider av en demenssjukdom.

Demenssjukdomarna är en av de största folksjukdomarna och är en bidragande orsak till att äldre personer behöver institutionsvård. Det gör dem till en av äldreomsorgens största utmaningar.

Utgående från Korsnäs kommuns befolkningsprognos och THL:s rekommendation hur man beräknar insjuknandesiffror i en demenssjukdom är det för Korsnäs del;

- år 2020 beräknas kommunen ha 630 personer över 65 år
- 7 % av över 65 år fyllda beräknas insjukna i en demenssjukdom dvs. 44 personer

Enligt social- och hälsovårdsministeriets kvalitetsrekommendationer är demenssjukdomarna en av de viktigaste faktorerna som ökar servicebehovet hos äldre.

Genom tillräckliga och ändamålsenligt riktade vård- och omsorgstjänster kan personer med demenssjukdom bo hemma längre och institutionsvården senareläggas.

Servicesystemet bör utvecklas så att tyngdpunkten ligger på tjänster som möjliggör och stöder hemmaboende.

Viktigt är att anhöriga får den vård och stöd de behöver samt avlastning.

Dagverksamhet och eller intervallvård är en sådan verksamhet som ger anhöriga andrum.

När sjukdomen framskrider och hemmaboendet inte längre är möjligt behövs heldygnsvård på institution eller effektiverat serviceboende.

Det är inte enkelt att förutse behovet, beaktas bör den framtida medicinska utvecklingen och ev. nya behandlingsmöjligheter.

Målsättning

Tidig diagnostik, stöd och vård i hemmet, värdiga och trygga enheter för personer som insjuknat i demenssjukdom

Från år 2013 anställer K5 två minnesskötare i regionen.

4.2 Psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa bland äldre är vanligt, speciellt depressioner. Det sägs att 10-15% av 65 år fyllda lider av en depression.

Det är kvinnorna som mera lider av psykisk ohälsa än männen. Självmorden bland äldre har också ökat i antal.

För att mänskan överlag skall må bra så är den sociala gemenskapen och delaktigheten viktig, speciellt för den äldre. Den äldre har många gånger svårt att söka sig till gemenskap och delaktighet på grund av avstånd, sjukdom och rörelsehinder. Många äldre lever också ensamma.

Den fysiska aktiviteten är viktig för alla men speciellt för den åldrande mänskan. Fysisk aktivitet förbättrar sömnkvaliteten och främjar den sociala och mentala hälsan. Fysisk aktivitet främjar rörligheten och därmed också oberoendet.

Målsättning

**Målsättningen skall vara att äldre med psykisk ohälsa skall kunna få vård i sin hemkommun.
Det skall finnas yrkeskunnig personal som stöder vården inom hemvården och institutionsvården.**

4.3 Äldre med utvecklingsstörning

De utvecklingsstörda som levt sitt liv i kommunen borde också ha en tryggad ålderdom i kommunen. Många har svårt att klara av sitt liv om eller när den nära faller bort som har stöttat och vårdat dem.

Ett fortsatt jämställt och självständigt liv skall vara en självklarhet. Det borde finnas fungerande lösningar att välja emellan, som stöd i närsamhället eller specialiserade lösningar längre bort från hemmet t.ex. Kårkulla samkommun.

Målsättning

Äldre med utvecklingsstörning skall kunna få vård i sin hemkommun eller som köptjänst av annan kommun.

4.4 Äldre med alkoholproblem

Alkoholmissbruket bland äldre ökar, antal kvinnor med alkoholproblem ökar också.

Orsak till ökad alkoholkonsumtion torde vara en alltmer liberal alkoholpolitik och en ökad ensamhet.

Med stigande ålder sker förändringar i livet och hälsan. Olika mediciner behövs för hälsan, alkohol kan också upplevas som medicin som åtminstone lindrar smärta och ensamhet för en stund.

En ny sorts alkoholkonsumtion har slagit rot i vårt samhälle, vindrickandet. Vin upplevs mera som en sällskapsdryck och därmed inte så farlig. Vin framkallar också beroende och skadar hälsan.

Inom K5 finns två koordinatörer för missbrukarvård. Till dem kan man boka tid, de gör också hembesök.

Personen inom äldreomsorgen kan få råd och vägledning av i frågor som berör missbrukarvården.

Utmaning

Att kunna erbjuda för ALLA grupper en värdefull och trygg ålderdom enligt behov och önskemål. Skapa förståelse och kunskap bland personalen genom vidareutbildning och handledning. Skapa vårdmiljöer som ger trygghet, stimulering och ro.

5. Närståendevård

Med närståendevård menas vård och omsorg av en äldre, handikappad eller sjuk person som ordnas i hemmet med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära.

Enl. 3 § i lagen om stöd för närståendevård kan kommunen bevilja stöd för närståendevård, om:

1. Någon grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom eller handikapp eller av någon annan orsak behöver vård eller annan omsorg i den vårdbehövandes hem.
2. En anhörig till den vårdbehövande eller någon annan som står den vårdbehövande nära är beredd att ansvara för vården och omsorgen med hjälp av behövlig service.
3. Vårdarens hälsa och funktionsförmåga svarar mot de krav som närståendevården ställer.
4. Närståendevården tillsammans med andra behövliga social- och hälsovårdstjänster är tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet.
5. Den vårdbehövandes hem till sina sanitära förhållanden och övriga förhållanden är lämplig för den vård som skall tillhandahållas där.
6. Beviljande av stöd bedöms vara förenligt med den vårdbehövandes bästa.
7. Den vårdbehövande godkänner vården.

Enl. lagen om närståendevården skall en plan uppgöras mellan den vårdbehövande, närståendevårdaren och kommunen. Från planen skall det framgå omfattningen av och innehållet i de tjänster som närståendevårdaren ger. Uppföljning av vård- och serviceplanen bör ske kontinuerligt.

Vision

Ha beredskap i kommunen att möta det verkliga behovet av vård och omsorg för närståendevården.

Korsnäs kommun har idag, november 2012, 34 närståendevårdare som vårdar äldre människor. De flesta behöver vård dygnet runt. Det blir i längden betungande för vårdaren att vara bunden till hemmet 24h i dygnet.

Närståendevårdaren har rätt till ledigt 3 dagar/mån. Denna rätt tas inte ut till fullo pga. olika orsaker. Främsta orsaken är bristen på avlastningsplatser. Annahemmet har intervallplats som används av personer som har närståendevård. Lärknäs har idag obetydlig möjlighet till att ge avlastning för närståendevården, eftersom Lärknäs inte har intervallplats.

Kommunen har en närvårdare anställd på 7h/vecka för att ge avlastning i hemmet. Denna tid täcker inte det behov som finns idag.

Malax-Korsnäs hvc:s akut- och rehabiliteringsavdelning tar emot personer på avlastning i någon mån.

Målsättning

Alla närståendevårdare skall ha regelbunden avlastning i hemmet eller på institution, åtminstone den lagstadgade ledigheten skall kunna erbjudas.

En bedömning skall också göras ang. närståendevårdarens hälsa och funktionsförmåga. Även hemmet som vårdmiljö skall bedömas.

Speciellt behöver behovet av hjälpmedel ses över.

En närståendevårdare kan bli en mycket ensam person som mister kontakten med andra människor. Mycket viktigt är att närståendevårdaren behåller sina sociala kontakter och kanske behöver knyta nya kontakter till andra närståendevårdare.

Speciella närståendevårdsträffar ger möjligheten att träffa andra i samma situation. Stödpersonen för närståendevården och Korsnäs församling ordnar träffar varannan månad. Till dessa träffar kommer både vårdtagaren och vårdaren. Träffarna ger samhörighet och andrum.

Närståendevårdaren kan också på kommunens bekostnad delta i verksamheter som ger psykisk och/eller fysisk rekreation.

Utmaning

Skapa konkreta och tillräckliga möjligheter för avlastning och stöd i hemmen och på institution.

Åtgärdsförslag.

Klientgrupper med psykisk ohälsa, kognitiva störningar, missbrukare behöver allt emellanåt stöd i vardagen. Tillfälliga lösningar med stödpersoner arbetar enl. sin egen tid och kanske inte alltid har möjlighet att vara närvarande när det som bäst skulle behövas. Ett åtgärdsförslag skulle vara att kommunen skulle anställa en stödperson för dessa samt för närståendevårdens avlastning. Denna person kunde också fungera som stödpersoner åt barnfamiljer i kris.

Det är planerat att bäddavdelningen i huvudsak ska användas för intervallvård eftersom det är en akut och rehabiliteringsavdelning. Vid behov bör det ändå vara möjligt att använda en av platserna vid Lärknäs för intervallvård.

För närståendevårdens del skulle avlastningen för närståendevårdaren säkert fungera bättre med intervall på Lärknäs som är närmare och lugnare. Närståendevårdaren skulle också då få nattro som nu många gånger uteblir, även kvälls- och helgledighet skulle vara möjligt.

Annahemmet har sin intervallplats på detta sätt. Det fungerar bra och närståendevårdaren orkar bättre och får "arbetskamrater" på Annahemmet med samma målsättning - min anhörigas bästa.

Stödpersonen för närståendevården skulle ändå fortsättningsvis arbeta på samma sätt. Det skulle säkert behövas akut hjälp i hemmen som förut. Stödpersonen, personalen på Annahemmet och Lärknäs samt närståendevårdaren skulle bilda ett arbetsteam som leds av äldreomsorgsledaren.

6. Hemvård

En bra hemvård är förutseende. Den bygger på omfattande bedömning av funktionsförmågan och reagerar snabbt på förändringar i klienternas hälsotillstånd och funktionsförmåga. En bra hemvård stödjer rehabilitering av de äldres fysiska, kognitiva, psykiska och sociala rehabiliteringsbehov.

Målsättning

Möjlighet till vård i hemmet dygnet runt skall finnas i hela kommunen.

Korsnäs kommun har nattpatrullverksamhet sedan 2004. Nattpatrullen är stationerad vid Buketten. Buketten har sedan nattpatrullen togs i bruk vårdat och vårdar många äldre som behöver vård dygnet runt. Det har gjort att nattpatrullen ibland har svårt att avlägsna sig från området. Nattbesök har gjorts och görs i kyrkbyn och någon enstaka gång till någon annan by.

Hemvård, inkl. nattvård borde också i högre utsträckning kunna stöda personer som kommit hem från sjukhus. Detta i synnerhet för klienter som behöver hjälp med rehabiliteringen för att komma igång efter en operation i rörelseorganen. Hemvården borde i sådana fall få handledning av en rehabiliteringshandledare.

Hemvården ger hjälp med personliga vardagsbestyr, hygien och alltmera sjukvård såsom medicindelning och övervakning av medicinintag. Hemsjukvården har det medicinska ansvaret.

Den hemmaboende kan få hjälp genom stödtjänster, såsom måltidsservice, klädvårdsservice, följeslagarservice och genom trygghetstelefoner i hemmet.

6.1 Omsorgscentret Buketten

Genom tillbyggnad, år 2012, har Buketten idag 30 lägenheter. Hemservice och hemsjukvården har sitt gemensamma kansli på Buketten. Dagtid finns det alltid en personal på området som har ansvaret för verksamheten. Nattetid har nattpatrullen sin stationeringspunkt där.

Trygghetsalarmet har hitintills varit klientens eget beslut om de vill ha eller inte. I de nya lägenheterna installeras trygghetsalarm i alla lägenheter och i de gamla vart efter lägenheterna renoveras.

Buketten har måltidsservice, lunch och middag varje dag, som man får köpa. I övrigt fungerar servicen enl. hemservicekonceptet, man köper de tjänster man behöver.

Till Bukettens lägenheter finns inga kriterier, endast om hyresgästen är för vårdkrävande eller har en allvarlig minnesstörning. Det är personalen tillsammans med anhöriga som vid behov funderar över fortsatt vårdplats.

Utmaning

Servicen bör utvecklas så att huvudvikten ligger på tjänster som möjliggör och stöder hemmaboendet. Konsultationsmöjligheterna förbättras så att personalen har tillgång till tillräcklig sakkunskap inom vård- och socialarbete, gerontologi och rehabilitering.

Nattvården, idag fyra personal, koordineras så att den täcker all vård nattetid dvs. Lärknäs, Annahemmet, Buketten och hemmen med trygghetstelefon samt alla planerade nattliga besök i hemmen.

7. Annahemmet

Annahemmet öppnades år 2004 med 9 hyreslägenheter. År 2010 byggdes Annahemmet ut och platsantalet utökades till 11 platser. Vid Annahemmet vårdas personer med demenssjukdomar.

Annahemmets målsättning

Annahemmet, kompetenscentrum för vården av demenssjuka, ger stöd och råd till anhöriga, närståendevårdare och personal inom äldreomsorgen. Annahemmet skall också avlasta närståendevårdare genom intervallvård, dagvård, nattvård, kartlägga och bedöma vårdbehov för minnessjuka, organisera och få samspelet och informationen att fungera till anhöriga, dementa och äldreomsorgen.

Utmaning

Utmaningen i all demensvård är att de unga äldres antal ökar med minnessjukdomar. Ofta har de yngre mera beteendestörningar som kräver mera av vården och vårdarna.

Även antalet missbrukare med minnessjukdomar ökar samt personer med psykiska sjukdomar och minnesstörningar.

Att tillgodose vården av demenssjuka i framtiden.

8. Lärknäs åldringshem

Lärknäs åldringshem grundrenoverades år 2003 och togs i bruk år 2004. År 2010 byggdes Lärknäs ut och antalet platser utökades från 22 till 28.

Lärknäs vårdar idag klienter till livets slut. Denna möjlighet gavs i samband med utvecklandet av Doctagon, läkare på distans.

Boende på Lärknäs kommer i regel från hemvården och hvc. Miljön på Lärknäs är lugn och rogivande. Vården sker i tre moduler och alla boende har sin egenvårdare.

Lärknäs åldringshems verksamhetsidé:

Lärknäs åldringshem erbjuder vård i en hemlik miljö. Värdegrunderna för vården är;

- **Respekt för individen**
- **Samarbete mellan alla parter**
- **Kommunikation – öppen och respektfull kommunikation**
- **Individuell vård – varje mänska är unik**
- **Meningsfull boendemiljö**
- **Målsättning – alla arbetar åt samma mål**

Enligt social – och hälsovårdsministeriets kvalitetsrekommendationer bör långtidsvården ses över genom omläggning av strukturer och verksamhetsformer.

I de nationella målen skall endast 3% bo på institution, 91-92% över 75 år fyllda skall bo hemma.

Morgondagens åldringshem upptas med all säkerhet av dementa med beteendestörningar, missbrukare, äldre med psykisk ohälsa och personer med kognitiv störning. Alltså äldre med specialkrav förutom ”vanligt åldrande”.

Utmaning

Planera och skapa hemliknande boendemiljöer för äldre med speciella vårdbehov inom Lärknäs väggar.

Utbilda personalen för den specialkunskap som fordras.

8.1 Lärknäs kök

Lärknäs kök tillreder måltider för boende på Lärknäs åldringshem, Annahemmet, Buketten samt till hemmaboende. Antalet matkunder ökar för varje år.

Köket packar maten i formar som sedan körs ut till hemmen, ca 60 förpackningar/dag. Hemvården kör ut maten.

Målsättning

Att ge en god, näringsrik och varierande kost åt de äldre.

9. Vård enligt behov, vårdtrappan

Korsnäs kommuns vårdtrappa är från 2004. Den är föråldrad idag, Annahemmet och Lärknäs platsantal har ändrats, Buketten och antalet lägenheter har förändrats. Malax-Korsnäs bäddavdelning är akut- och rehabiliteringsavdelning idag.

Vårdtrappan behöver ses över.

Hemvården har idag tre personal på kvällen och nattpatrull som fungerar nattetid. Kan ge och ger vård dygnet runt.

Buketten har personal dygnet runt och alarmtelefoner.

Annahemmet, 11 platser, av dem 1 intervallplats.

Lärknäs 28 platser, behovsprövad intervallplats.

Utmaning

Uppdatera vårdtrappan så att alla möjligheter att vårda tas i bruk, enligt verksamhetens uppläggning och resurser. Skapa nya vårdmöjligheter som svarar mot efterfrågan.

10. Personalen

Personalstyrkan, kompetensen och arbetshälsan utgör grunden för säkerställandet av servicens kvalitet och verkan.

Personalfrågor är svåra frågor. Personalen upplever ofta att de inte kan svara på det vårdbehov som finns. Det leder till frustration, fysisk och psykisk trötthet och utmattning.

Kvalitetsrekommendationerna för tjänster för äldre upptar också personalfrågor. Deras strategiska riktlinjer ang. personaldimensioneringen är följande:

- **Utgångspunkten för personaldimensioneringen är klientens funktionsförmåga och hjälpbehov**
- **Personalstyrkan och uppgiftsstrukturen samt tryggheten av arbetshälsan ska ingå i den äldrepolitiska strategin och kommunens personalstrategi**
- **I planeringen av personalstyrkan och uppgiftsstrukturer skall gällande lagstiftning iaktas**
- **Kompetensen skall säkerställas genom målinriktad yrkesutbildning**
- **Yrkeskunnig och tillräcklig ledning ska tryggas i tjänsterna för äldre**
- **Personalens arbetshälsa och arbetarskydd skall iaktas**

I personaldimensioneringen ska klienternas rättigheter beaktas, samt de kvalitets- och effektivitetskrav som ställs på verksamheten.

Vision

En personaldimensionering som möjliggör och beaktar klientens vård- och servicebehov.

En yrkesutbildad personal som ger klienterna ändamålsenliga tjänster med avseende på kvantitet, kvalitet och effekter.

Efterfrågan av utbildad personal ökar alltmer. Korsnäs kommun bör fortsättningsvis arbeta för att rekrytera kompetent personal och ha en lönepolitik som är konkurrenskraftig.

Förmännen för de olika enheterna har här ett stort ansvar. Det gäller att ta väl emot studerande, följa med utvecklingen inom äldreomsorgen, uppmuntra till utbildning och hålla en god anda på enheterna.

Även kommunens politiska ledning och ledande tjänstemän ska vara medvetna om att konkurrensen om bra personal är hård och det gäller att vara en kommun i tiden, resursmässigt och utvecklingsmässigt, för att i fortsättningen ha en välutbildad och motiverad personalgrupp.

Äldreomsorgen i Korsnäs bör ha en gemensam verksamhetsplan för varje år, en skriftlig beskrivning över verksamhetsårets satsningar. Verksamhetsplanen skall inte enbart innehålla ekonomiska satsningar utan även hur verksamheten skall utvecklas och förbättras. Äldreomsorgens verksamhetsplan skall vid årets slut resultera i verksamhetsberättelse.

Utmaning

Äldreomsorgen i Korsnäs har en gemensam verksamhetsplan som är förankrad i ekonomiska och politiska beslut. Verksamhetsplanen resulterar i verksamhetsberättelse när verksamhetsåret är slut.

En enda verksamhetsplan för all äldreomsorg gör att äldreomsorgen i Korsnäs beaktas som en helhet, med alla goda effekter som kan finnas. Verksamheten blir mera överskådlig för ledande tjänstemän, politiker och personal, resurserna åskådliggörs och möjligheter till samarbete över enhetsgränserna görs.

Nyanställningar och anställning av vikarier görs till Korsnäs kommun.

11. Tredje sektorn

Med tredje sektorn avses området som blir mellan marknaderna, den offentliga sektorn och hushållen. Tredje sektorn står för allmän nyttig social verksamhet utan strävan efter vinst. Verksamheten omfattar frivilligt arbete, medborgaraktivism och arbete i organisationer.

Samarbete med tredje sektorn

Äldreomsorgen i Korsnäs har inte aktivt samarbetat med tredje sektorn. Tredje sektorn, s.s martha- och syföreningarna besöker Lärknäs för att träffa gamla föreningsvänner och bybor och umgås en stund.

Lions klubben i Korsnäs bidrar med blommor till jul till de äldre samt Minnenas trädgård på Lärknäs/Annahemmet är ett samarbetsprojekt med kommunen.

Bukettsens uteplats har fått planteringar från Lions klubben.

Lions julkonsert ger alltid en del av intäkterna till äldreomsorgen.

Samarbete med tredje sektorn är av stor betydelse och kunde etableras ännu mer.

Utmaning

Samla tredje sektorns aktörer till diskussion och fundera på olika samarbetsformer inom äldre vården.

Församlingen

Korsnäs äldreomsorg har alltid haft god kontakt med Korsnäs församling. Andakter hålls kontinuerligt på alla boenden. Diakonissan och kyrkoherden är lätt tillgängliga i olika frågor och själavårdssamtal.

Diakonissan och närståendevårdstödpersonen håller tillsammans gruppverksamhet för närståendevårdarna och vårdtagarna. Korsnäs församling och kommun bjuder tillsammans varje år närståendevårdare på kurs till Alskat. De äldres dag hålls gemensamt av församlingen och kommunen

Målsättning

Alla relationer måste vårdas, så också arbetsrelationer, relationer till ledning och politiker. Viktigt är att minnas att vi behöver varandra, viktigt är att ge uppmuntran och stöd, att tacka, minnas att vi alla har samma målsättning;

Värdig och trygg ålderdom för ALLA.

12. Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre

Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) träder i kraft fr.o.m. 1.7.2013, vilken kommer att påverka äldreomsorgens verksamhet och arbetssätt.

Syftet med denna lag (1 kap. 1 §) är att;

1) stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand,

2) förbättra den äldre befolkningens möjligheter att i kommunen delta i beredningen av beslut som påverkar denna befolknings levnadsförhållanden och i utvecklandet av den service den behöver,

3) förbättra möjligheterna för en äldre person att få högkvalitativa social- och hälsovårdstjänster och handledning i användningen av andra till buds stående tjänster i enlighet med det individuella behovet och i tillräckligt god tid, när personens nedsatta funktionsförmåga kräver det och

4) förbättra möjligheterna för en äldre person att påverka innehållet i de social- och hälsovårdstjänster som ordnas för honom eller henne och det sätt de utförs på samt besluta om val som gäller dem.

Andra centrala delar som lyfts fram är bl.a.;

Kommunens skyldighet att utarbeta en plan över åtgärder för att stödja den äldre befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand samt att utveckla den service och närståendevård som äldre personer behöver.

Åtgärder som främjar boende i hemmet och rehabilitering prioriteras. Denna plan godkänns av kommunfullmäktige och den ska ses över varje fullmäktigeperiod. (2 kap. 5 §)

En utvärdering ska göras årligen för att se om den socialservice som äldre personer behöver är tillräcklig och hurudan kvalitet den håller. I utvärderingen ska de som använder servicen, deras anhöriga samt kommunens anställda ges möjlighet att framföra sina synpunkter på servicen. (2 kap. 6 §)

Kommunen ska i första hand ge äldre personer långvarig vård och omsorg med hjälp av social- och hälsovårdstjänster som ordnas i deras eget hem eller på något annat hemligt ställe där de bor. Långvarig vård och omsorg får ges som vård på institution bara om det finns medicinskt motiverade skäl till detta eller om det annars är motiverat för att en äldre person ska ha ett värdigt liv och få säker vård. Äldre makar och sambor ska ges möjlighet att bo tillsammans. (3 kap. 14 §)

Kommunen ska utse en ansvarig arbetstagare för en äldre person som behöver hjälp i frågor som har samband med utförandet och samordningen av tjänster. (3 kap. 17 §)

Kommunen ska med anledning av en skriftlig eller muntlig ansökan fatta beslut om beviljande av socialservice som en äldre person brådskande behöver och utan dröjsmål ordna den service som har beviljats, så att den äldre personens rätt till nödvändig omsorg inte äventyras. Beslut om beviljande av annan än brådskande socialservice ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att en skriftlig eller muntlig ansökan har inkommit. En äldre person har rätt att få annan än brådskande socialservice som beviljats honom eller henne utan ogrundat dröjsmål och senast tre månader efter det att beslutet fattades. (3 kap. 18 §)

Egenkontroll ska ordnas i syfte att säkerställa att servicen är kvalitativ och säker. För egenkontrollen ska det utarbetas en plan för egenkontroll, som ska hållas offentligt framlagd. Genomförandet av planen ska följas och servicen utvecklas utifrån de synpunkter som regelbundet inhämtas från de äldre personer som tillhandahålls service av verksamhetsenheten, från deras anhöriga och närstående och från de anställda vid verksamhetsenheten. (4 kap. 23 §)

13. Slutord

Korsnäs kommun har en väl uppbyggd struktur. Vi har våra byggnader i skick och de som inte är genomgått en renovering som bäst.

Det vi velat lyfta fram är arbetet bland äldre, de äldres rättigheter, respekten och bemötandet av den åldrande människan. Vi vet att vi har en åldrande befolkning, det gäller att samordna våra personella och ekonomiska resurser – se möjligheterna och våga pröva nya metoder.

Med gott samarbete aktörerna emellan så har vi också i fortsättningen en god och värdig äldreomsorg i Korsnäs kommun.

Kerstin Sjöstrand

äldreomsorgsledare

Källhänvisningar;

Kvalitetsrekommendationer om tjänster för äldre

Social- och hälsovårdsministeriet, publikationer 2008:4

www.stm.fi/svenska

Övrig lagstiftning inom området;

- Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012, i kraft från och med 1.7.2013)
- Finlands grundlag (731/1999)
19 § - Rätt till social trygghet

22 § - Respekt för de grundläggande friheterna och rättigheterna

- Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000)
- Socialvårdslag (710/1982)
- Lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977)
- Mentalvårdslag (1116/1990)
- Lag om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007)

